

W związku z jakiego rodzaju czynem zabronionym mogę otrzymać kompensatę?

O kompensatę państwową można ubiegać się w związku ze szkodą wywołaną każdym umyślnym przestępstwem z użyciem przemocy przeciwko osobie oraz we wszystkich przypadkach nielegalnego pośrednictwa pracy i wyzysku pracowników, o których mowa w art. 603-bis kodeksu karnego, z wyłączeniem napaści (*percossa*) i uszkodzenia ciała (*lesioni*), o których mowa w art. 581 i 582 kodeksu, chyba że zaistnieją okoliczności obciążające, o których mowa w art. 583 (tj. jeżeli przestępstwo wywołało bardzo poważne, enumeratywnie wyliczone skutki).

W związku z jakiego rodzaju uszczerbkiem na zdrowiu mogę otrzymać kompensatę?

O kompensatę można się ubiegać jedynie w związku z kosztami leczenia i pomocy, z wyjątkiem spraw dotyczących napaści na tle seksualnym lub zabójstwa – wówczas ofiary otrzymują stałą kwotę kompensaty ustaloną dekretem ministerialnym, nawet jeżeli nie poniosły kosztów leczenia i pomocy.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego zmarłej w następstwie jego popełnienia? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę?

Do uzyskania kompensaty uprawnione są następujące osoby: ofiara albo, jeżeli ofiara zmarła, jej dzieci i zamieszkujący z nią małżonek, z którym nie pozostawała w separacji sądowej, bądź zamieszkujący z ofiarą konkubent, przy czym są oni uprawnieni do uzyskania kompensaty w części, proporcjonalnie do przysługujących im praw do spadku; w braku takich osób do uzyskania kompensaty uprawnieni są wstępni ofiary, o ile zgodnie z prawem w chwili popełnienia przestępstwa pozostawali na utrzymaniu ofiary.

W niektórych przypadkach prawo do kompensaty podlega ograniczeniom, tj. wówczas, gdy:

ofiara (lub inna osoba uprawniona) jest – wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa – współodpowiedzialna za popełnione przestępstwo lub za inne przestępstwa związane z tym przestępstwem w rozumieniu art. 12 kodeksu postępowania karnego;

ofiara została skazana prawomocnym wyrokiem za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 407 ust. 2 lit. a) kodeksu postępowania karnego, lub przestępstw polegających na naruszeniu przepisów prawa o zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania podatkiem dochodowym i VAT, bądź jeżeli w chwili złożenia wniosku o przyznanie kompensaty prowadzone jest przeciwko niej postępowanie karne dotyczące którejkolwiek z wymienionych powyżej przestępstw.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego, która pozostała przy życiu? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę w tym przypadku?

Jeżeli ofiara przeżyła, członkowie rodziny ofiary mają prawo dochodzić odszkodowania bezpośrednio od sprawcy (art. 2043 i 2059 kodeksu cywilnego) za szkodę pośrednią (krzywdę), którą ponieśli wskutek uszczerbku na zdrowiu doznanego przez ich krewnego; w takim przypadku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa kompensata państwowa im jednak nie przysługuje (ustawa nr 122/2016 zmieniona ustawą nr 167/2017). Zgodnie z przepisami prawa regulującymi sytuację ofiar przestępstw z użyciem przemocy takie osoby mogą uzyskać świadczenie jedynie wówczas, gdy są pozostającymi przy życiu krewnymi ofiary bezpośredniej, która zmarła w wyniku przestępstwa.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli nie jestem obywatelem państwa członkowskiego UE?

Kompensatę mogą otrzymać zarówno wnioskodawcy, którzy zamieszkują w innym państwie członkowskim UE niż Włochy, jak i wnioskodawcy, którzy zamieszkują na terytorium Włoch.

Czy mogę dochodzić kompensaty od państwa, jeżeli w nim mieszkam lub z niego pochodzę (jest to państwo mojego zamieszkania lub obywatelstwa), nawet jeżeli czyn zabroniony został popełniony w innym państwie członkowskim UE? Czy mogę tak uczynić zamiast dochodzić kompensaty w państwie, w którym doszło do popełnienia czynu zabronionego? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Ofiara może złożyć wniosek o przyznanie kompensaty we Włoszech do włoskich organów decyzyjnych, o ile przestępstwo popełniono na terytorium Włoch.

Czy aby móc dochodzić kompensaty, muszę zawiadomić policję o popełnieniu przestępstwa?

Nie, ale wniosek należy złożyć w terminie 60 dni od wydania przez sąd orzeczenia stwierdzającego, że przestępstwo zostało popełnione przez nieznanego sprawcę / nieznaną sprawców (*decisione che ha definito il giudizio per essere ignoto l'autore del reato*), lub po zakończeniu ostatniego etapu postępowania egzekucyjnego, które okazało się bezskuteczne, lub po uprawomocnieniu się wyroku skazującego w sprawie karnej.

Czy muszę czekać na zakończenie dochodzenia policyjnego lub postępowania karnego, zanim wystąpię o kompensatę?

Zobacz odpowiedź powyżej:

Wniosek należy złożyć w terminie **60 dni** od wydania przez sąd orzeczenia stwierdzającego, że przestępstwo zostało popełnione przez nieznanego sprawcę / nieznaną sprawców, lub po zakończeniu ostatniego etapu postępowania egzekucyjnego, które nie doprowadziło do egzekucji zobowiązania, lub po uprawomocnieniu się wyroku skazującego w sprawie karnej.

Czy muszę dochodzić najpierw odszkodowania od sprawcy – jeżeli został zidentyfikowany?

Jak opisano powyżej, do wniosku o przyznanie kompensaty należy załączyć dokumenty potwierdzające, że postępowanie nie doprowadziło do wyrównania szkody przez sprawcę, ostatni etap postępowania egzekucyjnego nie doprowadził do egzekucji zobowiązania lub wyrok skazujący się uprawomocnił.

Jeżeli sprawca nie został zidentyfikowany lub skazany, czy jestem nadal uprawniony do otrzymania kompensaty? Jeżeli tak, jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Do wniosku o przyznanie kompensaty należy załączyć odpis wyroku skazującego za jedno z przewidzianych w przepisach prawa przestępstw lub odpis orzeczenia stwierdzającego, że przestępstwo zostało popełnione przez nieznanego sprawcę / nieznaną sprawców.

Czy istnieje termin do wniesienia wniosku o kompensatę?

Jak wskazano powyżej, wniosek należy złożyć w terminie **60 dni** od wydania przez sąd orzeczenia stwierdzającego, że przestępstwo zostało popełnione przez nieznanego sprawcę / nieznaną sprawców, lub po zakończeniu ostatniego etapu postępowania egzekucyjnego, które nie doprowadziło do egzekucji zobowiązania, lub po uprawomocnieniu się wyroku skazującego w sprawie karnej.

Jakie straty i wydatki zostaną pokryte przez kompensatę?

Czy kompensata pokryje na przykład:

a) w przypadku ofiary czynu zabronionego:

– szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):

koszty związane z leczeniem uszczerbku na zdrowiu (leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja)

dodatkowe potrzeby lub koszty wynikające z uszczerbku na zdrowiu (tj. opieka i pomoc, leczenie okresowe i stałe, długotrwała fizjoterapia, dostosowanie miejsca zamieszkania, specjalne wyposażenie itp.)

trwały uszczerbek na zdrowiu (np. inwalidztwo i inna trwała niepełnosprawność)

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata zdolności do pracy zarobkowej lub obniżenie standardu życia itp.)

utracone możliwości

koszty postępowania sądowego związanego ze zdarzeniem, które wywołało szkodę, np. koszty obsługi prawnej, koszty sądowe kompensata w związku z kradzieżą lub zniszczeniem składnika majątku osobistego

inne

– szkoda niemajątkowa (krzywda):

ból i cierpienie ofiary;

b) w przypadku osób uprawnionych lub krewnych ofiary:

– szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):

koszty pogrzebu

koszty leczenia (np. terapia dla członka rodziny, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja)

utrata środków utrzymania lub utracone możliwości

– szkoda niemajątkowa (krzywda):

ból i cierpienie członków rodziny lub osób uprawnionych / kompensata dla osób pozostających przy życiu po śmierci ofiary.

Kompensatę wypłaca się (z zastrzeżeniem wszelkich korzystniejszych środków już przewidzianych w innych przepisach prawa w odniesieniu do konkretnych przestępstw), aby pokryć koszty leczenia i pomocy, z wyjątkiem spraw dotyczących napaści na tle seksualnym lub zabójstwa, w odniesieniu do których ofiary otrzymują stałą kwotę kompensaty, nawet jeżeli nie poniosły kosztów leczenia i pomocy.

Czy kompensata zostanie wypłacona jednorazowo czy będzie wypłacana w miesięcznych ratach?

Co do zasady kompensatę wypłaca się jednorazowo z Odnawialnego Funduszu Wsparcia Ofiar Przestępczości o Charakterze Mafijnym, Wymuszeń, Lichwy i Umyślnych Przestępstw z Użyciem Przemocy (Fondo di rotazione per la solidarietà' alle vittime dei reati di tipo mafioso, delle richieste estorsive, dell'usura e dei reati intenzionali violenti), którym zarządza Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Wypłacona kwota nie może jednak przekraczać limitów środków finansowych dostępnych w danym roku.

Jeżeli w danym roku dostępne środki finansowe są niewystarczające, osoby uprawnione do kompensaty mogą otrzymać w tym roku część środków z Funduszu, a w kolejnych latach otrzymać pozostałą kwotę, którą wypłaca się bez dodatkowych opłat, odsetek lub rewaluacji.

W jaki sposób moje zachowanie w związku z czynem zabronionym, moja karalność lub brak mojej współpracy w toku postępowania o kompensatę wpływają na otrzymanie kompensaty lub jej wysokość?

Kompensata przysługuje pod warunkiem, że ofiara nie jest – wskutek umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa – współodpowiedzialna za popełnione przestępstwo lub inne przestępstwa związane z przedmiotowym przestępstwem, ofiara nigdy nie została skazana prawomocnym wyrokiem za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 407 ust. 2 lit. a) kodeksu postępowania karnego (umyślne zniszczenie, grabież i masowe morderstwo, udział w wojnie domowej, przynależność do organizacji o charakterze mafijnym, stworzenie zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego, zabójstwo, rozbój, wymuszenie, uprowadzenie, terroryzm, przynależność do organizacji o charakterze antypaństwowym, przynależność do zbrojnej organizacji przestępczej, posiadanie materiałów wybuchowych, zmowa przestępcza, przestępstwa związane z narkotykami, pozbawienie wolności człowieka, prostytucja i pornografia dziecięca, handel ludźmi, niewolnictwo, napaść na tle seksualnym, czynności seksualne z udziałem małoletnich, grupowa napaść na tle seksualnym), lub przestępstw polegających na naruszeniu przepisów prawa o zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania podatkiem dochodowym i VAT, przy czym w chwili złożenia wniosku o przyznanie kompensaty organ nie prowadzi przeciwko niej postępowania karnego co do któregośkolwiek z wymienionych powyżej przestępstw.

W jaki sposób moja sytuacja finansowa może wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Dochód ofiary nie wpływa na przysługujące jej prawo do kompensaty.

Czy istnieją jeszcze inne kryteria, które mogłyby wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Kompensatę wypłaca się pod warunkiem, że ofiara nie otrzymała jakichkolwiek świadczeń w kwocie powyżej 5000,00 EUR ze źródła publicznego lub prywatnego w związku z popełnieniem tego samego przestępstwa.

W jaki sposób zostanie obliczona kompensata?

Kwota kompensaty będzie odpowiadała poniesionym kosztom, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w odpowiedniej ustawie oraz kwot określonych w dekreście ministerialnym wdrażającym tę ustawę.

Czy istnieje kwota minimalna/maksymalna kompensaty?

Dekret Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 2017 r. (wydany zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy nr 122 z dnia 7 lipca 2016 r.) stanowi:

„1. Kwotę kompensaty należnej na podstawie art. 11 ustawy nr 122 z dnia 7 lipca 2016 r. określa się w następujący sposób:

a) w przypadku zabójstwa kwota wynosi 7200,00 EUR, a jeżeli zabójstwa dopuścił się małżonek ofiary, nawet jeżeli małżonkowie pozostawali w separacji albo byli rozwiedzeni, lub zabójstwa dopuściła się osoba, która pozostaje lub pozostawała w bliskich stosunkach osobistych z ofiarą, kwota wynosi 8200,00 EUR, przy czym kompensata przysługuje wówczas wyłącznie dzieciom ofiary;

b) w przypadku napaści na tle seksualnym, o której mowa w art. 609- bis kodeksu karnego, kwota wynosi 4800,00 EUR, chyba że czyn stanowił wypadek mniejszej wagi;

c) w przypadku przestępstw innych niż te wymienione w lit. a) i b) kompensata pokrywa koszty leczenia i pomocy w kwocie maksymalnie 3000,00 EUR”.

Czy oczekuje się ode mnie podania we wniosku o kompensatę określonej kwoty? Jeżeli tak, czy dostanę instrukcje dotyczące sposobu jej obliczenia lub innych kwestii?

Należy wskazać i udokumentować łączną kwotę poniesionych kosztów leczenia i pomocy.

Czy kompensata wypłacana przez właściwy organ zostanie pomniejszona o odszkodowanie, które w związku z doznaniem szkody otrzymam z innych źródeł (od pracodawcy lub z prywatnego systemu ubezpieczenia)?

Kompensatę wypłaca się pod warunkiem, że ofiara nie otrzymała jakichkolwiek świadczeń w kwocie powyżej 5000,00 EUR ze źródła publicznego lub prywatnego w związku z popełnieniem tego samego przestępstwa.

Czy mogę otrzymać zaliczkę na poczet kompensaty? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Nie.

Czy po wydaniu przez organ rozstrzygnięcia w sprawie kompensaty mogą otrzymać kompensatę uzupełniającą lub dodatkową (ze względu na zmianę okoliczności lub pogorszenie stanu zdrowia itp.)?

Nie, ale w razie poniesienia dodatkowych kosztów leczenia można złożyć kolejne wnioski, które rozpatrzy organ rozstrzygający.

Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o kompensatę?

Wniosek o przyznanie kompensaty powinien zostać złożony przez zainteresowaną stronę lub – w przypadku śmierci ofiary – inne uprawnione osoby. Wniosek należy złożyć osobiście albo przez pełnomocnika umocowanego do określonych czynności (*a mezzo di procuratore speciale*); ponadto do wniosku należy załączyć następujące dokumenty pod rygorem nieprzyjęcia:

- a) odpis wyroku skazującego za jedno z przewidzianych w art. 11 przestępstw lub odpis orzeczenia stwierdzającego, że przestępstwo zostało popełnione przez nieznanego sprawcę / nieznaną sprawcę;
- b) dokumenty wykazujące, że przeciwko sprawcy przeprowadzono postępowanie egzekucyjne, które nie doprowadziło do egzekucji roszczenia odszkodowawczego; nie jest to konieczne, jeżeli sprawcy nie zidentyfikowano lub jeżeli sprawca zwrócił się o przyznanie pomocy prawnej finansowanej z budżetu państwa i otrzymał taką pomoc w postępowaniu karnym lub cywilnym, w którym sąd stwierdził jego odpowiedzialność;
- c) oświadczenie zastępujące oświadczenie z mocą przysięgi (*dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà*) o braku jakichkolwiek przeszkód;
- d) zaświadczenie lekarskie potwierdzające poniesione koszty opieki zdrowotnej lub akt zgonu ofiary przestępstwa.

Czy istnieją opłaty administracyjne lub inne należności, które należy uiścić w chwili wniesienia wniosku oraz w trakcie jego rozpatrywania?

Nie.

Jaki organ wydaje rozstrzygnięcie dotyczące wniosków o kompensatę (w sprawach krajowych)?

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Na jaki adres należy wysłać wniosek (w sprawach krajowych)?

Ministero dell'Interno

Ufficio del Commissario di solidarietà per le vittime dei reati di tipo mafioso

Via Cavour, 6

Roma

Czy muszę być obecny w trakcie postępowania lub kiedy mój wniosek jest rozpatrywany?

Nie.

Jak długo będę musiał czekać (w przybliżeniu) na wydanie decyzji dotyczącej kompensaty przez dany organ?

Po otrzymaniu wniosku organ rozstrzygający we Włoszech ma obowiązek wydać decyzję „niezwłocznie”.

Jeżeli nie zgadzam się z rozstrzygnięciem organu, w jaki sposób mogę je zaskarżyć?

Szczególnych środków odwoławczych nie ustanowiono; ponieważ decyzja w sprawie kompensaty jest decyzją administracyjną, można ją zaskarżyć na podstawie zasad ogólnych dotyczących krajowych aktów administracyjnych (*provvedimenti amministrativi*) wydanych przez ten sam organ.

Gdzie mogę pobrać niezbędne formularze i uzyskać pozostałe informacje o możliwościach dochodzenia kompensaty?

Wszelkich niezbędnych informacji udziela organ pomocniczy; we Włoszech organem pomocniczym jest prokuratura (*procura generale*) działająca przy sądzie apelacyjnym (*corte d'appello*) właściwym dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Formularze stanowią załącznik do dekretu ministerialnego nr 222 z dnia 23 grudnia 2008 r. ustanawiającego przepisy prawa zgodnie z art. 7 dekretu legislacyjnego nr 204 z dnia 9 listopada 2007 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2004/80/WE odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw (Decreto 23 dicembre 2008, n. 222 „Regolamento ai sensi dell'articolo 7 del decreto legislativo 9 novembre 2007, n. 204, recante attuazione della direttiva 2004/80/CE relativa all'indennizzo delle vittime di reato”).

Czy działa specjalna infolinia, pod którą można zadzwonić, lub strona internetowa, z którą można się zapoznać?

Nie.

Czy w trakcie sporządzania wniosku o kompensatę mogę otrzymać pomoc prawną (pomoc ze strony prawnika)?

Nie, rolę tę pełni organ pomocniczy.

Czy istnieją organizacje wspierające ofiary czynów zabronionych, które mogłyby mi pomóc w dochodzeniu kompensaty?

Urząd udzielający niniejszych informacji nie ma danych na temat takich organizacji.

Ostatnia aktualizacja: 11/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.